

ROMÂNIA NOUĂ

ORGAN DE PROPAGANDA NAȚIONALĂ

Director, Dr. ONISIFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit din Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEIU

Mergem înainte...

S-au implinit opt luni de zile, de când gazeta noastră — care a fost cea dintâi gazetă românească în Basarabia — a început să vadă lumina zilei. Ieșită mai întâi sub numele de „Ardealul”, iar dela 24 Ianuarie sub numele ei de astăzi, „ROMÂNIA NOUĂ” a însemnat prin programul și chiar și prin numele ei un steag de luptă.

Aruncați de soartă în acest străvechi pământ românesc cei cați-va intelectuali din toate țările locuite de Români, cari ne-am grupat în jurul acestei gazete, am socotit încă înainte de ce Basarabia s'ar fi declarat autonomă și apoi independentă, și înainte de intrarea noastră în Basarabia să proclamăm pământul Basarabiei ca un pământ românesc și să lucrăm pentru răspândirea culturii și politicii naționale românești în acest pământ, bătăi pe atunci atât de cumplite aproape numai de idelle revoluției rusești.

Am fost fericiți să fim martori la toate evenimentele mari din istoria Basarabiei, dela proclamarea autonomiei ei (21 Octombrie 1917) până la Unirea (27 Martie 1918) și avem mângâierea că la lucrarea ce s'a săvârșit aici foaia noastră și-a avut și ea partea ei.

Mănași la luptă de iubirea noastră de neam, am făcut totul ca această gazetă să fie o îndrumătoare a culturii naționale în Basarabia și ca din ea și cititorii din Țară să câștige informații folositoare despre stările de aici. Avem mângâierea că cuvântul nostru n'a fost zadarnic. Sutele de preoți și de învățători, precum și ceilalți intelectuali moldoveni ne-au arătat nescris simțimintele lor de mulțumire pentru folosul ce l-au avut pe urma gazetei noastre. Tot astfel și cititorii de peste Prut, al căror număr atinge cifra de 6000.

Tendința națională, culturală și politică, urmărită în mod consecvent, sprijinirea nevoilor basarabene și punerea lor în legătură cu interesul național general, țineren trează a interesului față de toate provinciile românești, libere sau robite, înfrățirea tuturor întrebărilor de viață ale neamului (școală, biserică, cultură, politică, istorie, literatură, gospodărie ș. a. m. d.), toate acestea ținute pe un ton serios și evincios, lipsit de personalitățile obișnuite în presa de peste Prut — au făcut din gazeta noastră o gazetă citită cu drag și cu interes.

Ce e drept, gazeta noastră a avut și dușmani. Nu vorbim de cei de alt neam, ci de cei de un neam cu noi. Aceștia ne-au pus piedici așa de mari, încât gazeta a fost amenințată cu peirea. Numai sfârșirile extraordinare pe care le-am făcut au putut salva gazeta. După patru săptămâni de întrerupere — răzăi lăta-ne iarăși vil, ferm hotărâți de a merge înainte.

Cu toată Unirea dela 27 Martie, Basarabia încă nu e o țară în adevăr românească. Aici mai e încă atât de lucru! Noi, cari am fost aici din cele dintâi vremuri ale Basarabiei redescoperite, ne simțim datorii a ne da și mai departe concursul la lucrarea națională care trebuie să se îndeplinească în Basarabia.

Și peste Prut, pînă departe unde se întinde graul nostru, sunt atâtea dureri pe urma războiului, atâtea ruini, atâtea rani, — pretutindenea se pun atâtea probleme, în cât lucrarea noastră nu numai că nu va fi de prisos, dar ea va putea fi chiar folositoare pentru sufletul național, care trebuie cit mai tare oțel.

Și de aceea vom merge înainte, urmând cărarea de pînă acum.

Redacția

Patriarhul dela Moscova și Biserica din Basarabia

Zilele acestea a sosit la arhiepiscopia din Chișinău, gramata patriarhului Tihon dela Moscova în chestia Bisericii basarabene. Patriarhul susține că Unirea cu România nu poate fi socotită definitivă până la pacea generală, și că în privința unirii bisericii basarabene cu cea din România va avea să hotărască însuși poporul basarabean într'un sobor sau adunare anume.

După părerea înaltului părinte dela Moscova, granița Rusiei e și astăzi încă tot Prutul!

Creдем că e nevoie ca prea sfințitul patriarh să fie pus numai decât la curent cu geografia cea nouă a Europei.

Mai pe larg — mâne.

Georghe Șincai

INSEMNAȚII

Neamurile străine, cu frumoase pre-texturi, mai ales ale legii creștinești, însăși pe bieții Români de-î stăpînesc și'n ziua de acum. Ce vreau arhiepiscopul acesta? Să te învețe să-ți princi par-tia pe lumea aceasta sau să te ducă la ceruri? Nu crede, Române, pentru că numai punga ta o voce, ca să-și umple pungile lor, și tu să rămâi rob aceluia, pe cari mai mari își j-au stăpînit oarecând. Desteaptă-te, drept aceea o iubite neamul meu, și ai năde.

Pre neamul românesc mai mult l-au stricat întăiu neînțelegera între dânșii și pizza dinăstru, apoi pizza și fala creștinilor din vecini și mai vartos a Leșilor decât neamurile cele păgâne. Țătarii și Turcii, căci de acestea lesne și prea ușor s'ar fi răpărat Români mai ales de nu s'ar fi despărțit Moldovenii și Muntenii în două domnii, ci s'ar fi fost toți sub un cap ținând laolaltă.

ALȚII DESPRE NOI

Ce zic gazetele de peste Prut despre „România Nouă”

Imprejurări neaferătoare de noi, pe care nici nu vrem să le dăm deocamdată la iveală, ne-au împiedicat timp de vre-o câteva săptămâni lucrarea începută încă acum opt luni în Basarabia. Oamenii cari ar fi trebuit să ne ajute, ne-au făcut tot felul de greutăți, până când a trebuit să încetăm de a mai tipări foaia, tocmai pe vremea cursurilor de învățători când nevoia era mai mare de lucrarea noastră.

Vestea că foaia noastră încetează, a stărnit o vie durere în sânul cetățenilor de aici și din România, cari toată vremea ne-au urmărit cu interes și cu dragoste și cari nu își puteau închipui ca noi să avem de luptat cu astfel de greutăți și neajunsuri. Simțimintele frumoase față de noi și le-au arătat mai multe gazete din România, cari cu acest prilej au scris vorbe frumoase despre munca noastră. Ținem să tipărim o parte din aceste aprecieri ale presei, nu atât pentru măgulirea noastră, cât mai mult pentru a răspunde prin păreriile altora la învinuirile nedrepte ale unor oameni de aici, cari spun cu diferite prilejuri că foaia noastră nu e de niciun folos.

lata păreriile presei despre noi.

„Valorosul nostru confrate „România Nouă” dela Chișinău, care a adus atât de mari servicii cauzei Românești în Basarabia, a încetat de a mai apărea.”

(„Evenimentul” 3 Mai 1918).

„Din motive cari se vor cunoaște mai târziu ziarul „România Nouă” din Chișinău și-a încetat apariția. „România Nouă” în tot timpul apariției sale a desfășurat o activitate națională în Basarabia, care a lăsat urme adânci și care va fi reținută în istoria consacrată reinvierei Basarabiei. Ea a fost în același timp purtătoarea culturii românești de pretutindeni. Dispariția ei va fi regretată de toți aceia care au apreciat la real rodnică activitatea ce a desfășurat-o în Basarabia.”

(„Mișcarea din 4 Mai 1918).

„Ziarul „România Nouă” din Chișinău, organ care a adus reale foloase cauzei românești în Basarabia, și-a suspendat apariția pentru motive cari vor fi făcute cunoscut altădată.”

(„Indreptarea” gazetă generalului Averescu, Nr. 18).

„România Nouă” dispăre? — O foaie care a adus mari servicii culturii naționale în Basarabia și a dat glas adesea celor mai nobile sentimente, „România Nouă” din Chișinău, a d-lui Ghibu, ar fi fost silită să-și înceteze apariția.

Ce literatură ziaristică se oferă în schimbul ei, vedem cu prisosință...”

(„Neamul Românesc” al d-lui N. Iorga, 5 Mai 1918).

„România Nouă”, prețiosul nostru confrate din Chișinău, care și suspendat apariția fiindcă și se luase tipografia nu știm cum și ce fel, reappare acum dar scrisă în litere rusești.

(„Indreptarea” a. I, Nr. 29).

„Ne bucură faptul că ziarul „România Nouă” nu și-a suspendat apariția. Din diferite motive pe cari deocamdată nu le dăm în vileag, foaia basarabeană, se va tipări cu litere slavone și ze eși numai Miercuria și Sâmbăta.

Încetarea unui astfel de organ ar fi o mare pierdere. Cinstita presă din Ardeal care nu se mai poate auzi azi în pământul durerilor noastre se aude în Basarabia.”

(„Indreptarea” a. I, Nr. 1918).

De Joi ziarul „România Nouă” din Chișinău a început să apară tipărit cu litere slavone.

Din motive cu totul independente de voința inimosilor luptători, „România Nouă” apare, provizoriu „în această haină silnică” până va putea îmbrăca din nou pe cea românească.”

(„Lumina” Nr. 263 din 27 Mai 1918).

„Neamul Românesc” afirmă că „România Nouă” din Chișinău a d-lui O. Ghibu și-ar fi încetat apariția.

Ne pare cu atât mai rău, cu cât era singura foaie în care își spuneau părurile ca la ei acasă, frații refugiați de sub toate stăpînirile.

Ce foaie îi va fi luând locul pentru a ne arăta cinstit și lămurit starea de lucruri de dincolo de Prut?”

„Primăvara” Dorohoi Nr. 1).

O singură gazetă s'a găsit care să se bucură de încetarea — vremelnică numai! — a gazetei noastre, și anume *Momentul* din Iași — care scrie:

„Nu știm de ce boală a murit „România Nouă”. Dar știm ce-a făcut. A făcut în Basarabia, politica Filipescu, Goga, Take Ionescu, Fagure. Domnii dela acel ziar, după ce au contribuit la fericirea Ardealului, la fericirea Regatului, s'au instalat în Basarabia, ascunzându-și dolul pe măreca dela că-mesă, ca să-l facă și ei fericirea.”

(„Momentul” 5 Mai 1918).

Ne pare rău că trebuie să răspundem *Momentului* că se înșală amar dacă crede, că noi am făcut aici politica cutăruia sau cutăruia de peste Prut. *Noi am făcut aici politica și mai ales culturală națională românească*. Ce-am făcut noi a fost primit cu bucurie de toți românii. N'am scris ceiace ar fi stricat cauzei sfinte a neamului, și chiar dacă am fi greșit vre-odată, am avut în coasta noastră *Cenzura*, care nu ne-ar fi lăsat să scriem în contra interesului general.

Politica pe care o facem noi o fac de-alfel toate gazetele românești din Basarabia.

Contrafrăilor cari ne-au judecat cu dragoste și cu bunăvoință le mulțumim și-i asigurăm că vom merge înainte pe calea de față acum.

DIN ARDEAL

Cu gândul acasă...

Undeva, la margina Chișinăului... Căți-va voluntari ardeleni demobilizați, veniți în Basarabia să-și caute norocul... Sărac noroc pribegă!... Pe fețele lor se frământă durerea și groaza... Ei cântă... Aleg din cântarea lor aceste strofe dramatice, cari cuprind toată istoria de astăzi a neamului nostru:

Foaie verde de mohor
Mult mi-e dor și-mi vine dor
De jara Ardealului
Și de toată floarea lui.

Nu mai e un suflet viu,
Tot Ardealul e pustiu,
Numai corbii trec în zbor
Și dau caselor ocol...

Bucovina-i un mormânt
Fără cruce, fără sfânt...
Fetele — au îmbătrînit
Căci făcâii au pierit...

Regimente desființate

În ziua de 316 Main, după parastaslul ținut la Iași în amintirea celor 6000 de soldați ardeleni morți în războiul pentru desrobirea țării lor, generalul Muzeev D. D. I. Iorga și-a luat rămas bun de la oșterii regimentelor: *Turda, Alba-Iulia și Avram Iancu*, cari pe urma păcii

dela București au fost desființate.

Din Basarabia

Părintele P. Partenie și-a publicat în *Neamul românesc* (Nr. 128) minunata cuvântare pe care a ținuto la parastaslul pentru Ardeleni căzuți în război. Ceteira acestei cuvântări umple sufletul de mângâiere și de nădejde.

Pe frontul de apus.

Doau divizii de Ardeleni veniți din Italia și din America luptă pe frontul franco-englez, pentru a dovedi, măcar ei, ceace alții nu mai pot.

Recrutarea ardelenilor.

Gazetele au publicat ordinul comandantului austro-german, care obligă pe toți ardelenii și bucovinenii din teritoriul ocupat, chiar și pe cei cari sunt cetățeni români, însă nu au expatrierea să se prezinte pentru a fi încorporați. Mulți sunt dintre cei demobilizați, cari au fost în armata română și au fost pe front.

Ardelenii și Dobrogea

Din o serie de articole ale d-lui N. Iorga: *Cum am intrat noi în Dobrogea* (la 1878), aflăm că oștile românești cari au intrat în Tulcea au fost primite cu pănă și sare de către un Ardelean bătrân cu numele C. Boamba.

În mai multe locuri se găseau la intrarea oștilor românești școli în cari învățătura o împărțeau învățători și profesori ardeleni.

Un scriitor uitat: I. P. Florantin

În „*Biblioteca pentru toți*” din București s'a tipărit în timpul din urmă o frumoasă navelă istorică datorită d-lui I. Pop-Florantin, un bătrân profesor originar din Transilvania. Navela se chimă *Ținerețu lui Ștefan cel Mare*, și e o retipărire a navelii cu același nume de la anul 1883.

Scriind despre această nouă carte, o revistă dela București, „*Scena*” numește pe bătrânul scriitor „o rămasă și a vremurilor de ieri, care trebuie să apară ca o mustrare pentru generația de astăzi și ca un îndemn pentru cea de mâne...”

„Nu trebuie să căutăm în Plutarh pilde care să ne servească drept îndemn. E deajuns să cercetăm revistele vechi, amintirile marilor dispăruți ca să dăm peste munca titanică și migăloasă a formării unei literaturi. Să răsfoim foile trecutului, să le comparăm cu prezentul și să ne pregătim pentru viitor...”

Harnicul scriitor ardelen a mai publicat afară de navela din chestiune și un roman istoric *Horia*, o navelă istorică *Avram Iancu* și una *Decabal*, care toate au, pe lângă o însemnătate literară și un națională. Astfel de scrieri pot contribui la educația națională a tineretului, pe care gazetăria de astăzi îl duce la peire morală.

Ne bucurăm sincer de desgruparea d-lui I. Florantin.

O sută de ani de la moartea lui *Tichindeal*. — În săptămânile trecute s'au implinit o sută de ani dela moartea scriitorului bănățean *D. Tichindeal*. Dela care ni-au rămas cuvintele: „Mintea! Marita nație dacoromânească în Bănat, în Țara Românească, în Moldova, în Ardeal, în Țara Ungurească. Mintea! Când te vei lumina cu învățătura, cu luminatele fapte bune te vei uni, mai aleasă nație nu va fi pe pământ înaintea ta!”

În numărul de mâne: dare de seamă despre minunata împotrivire a Sinoadelor (soboarelor) bisericii pravoslavnice române din Transilvania împotriva încălțărilor germane.

O greșală. — În Comisia școlară depe lângă Directoratul de învățământ membrii basarabeni au stăruit ca în Proiectul de organizare a școlilor normale să fie fixat ca profesorii și mai ales directorii acestor școli să fie basarabeni.

În sub-comisia pentru școalele duhovnicești a comisiei bisericești s'a spus de asemenea acest lucru, care e cu desăvârșire greșit atât din punct de vedere basarabean cât și din punct de vedere general românesc.

Cum să se numească gimnaziele (liceele) din Basarabia. — Cu prilejul naționalizării școlilor secundare credem că e de nevoie ca fiecărui gimnaziu să i se deie câte un nume, în locul numărului pe care l-au purtat până acum. Din parte-ne am socotit ca gimnaziele (liceele) din Chișinău cari se vor naționaliza să poarte numele, unul de: *gimnaziul B. P. Hașdeu*, altul *gimnaziul Alecu Donici*, altul *gimnaziul Alecu Russo*. Gimnaziul din Bălți să se chema C. Stamatii, cel din Orhei Ștefan cel Mare, cel din Soroca Ștefan cel Mare, cel din Cahul Ștefan cel Mare (cel Cumplit).

Ce e cu poșta din Basarabia. — Ne luăm voie a întreba: când se va pune poșta din Basarabia în rând cu cea din România? Căci până în ziua de astăzi tipăriurile poștale sunt toate în limba rusească, taxele sunt tot ca înainte de unire (pentru un număr de gazetă noi plătim porto înzecit ca în România), iar pentru o scrisoare în lanțul țării plătim întreit ca în țară. Telegramele pentru România se platesc ca pentru străinătate, iar mandatele cu bani nici nu sunt primite.

Nimeni nu primește rubla cu 1 leu 60. — Ținem să spunem și cu acest prilej că cursul rublei statoric de guvernul român, nu-l respectă absolut nimeni în Basarabia, afară de autorități. Publicul a statoric cursul de 2 lei rubla.

Poșta nu dă ruble. — Reclamăm d-lui director de finanțe purtarea d-lor slujbași dela poșta, cari refuză de a plăți mandatele poștale în ruble, ci le platesc numai în lei, socotind rubla 1 leu 60. Cum poșta primește ruble, credem că e dator să și dea ruble, iar nu lei cu prețul scăzut pe care nimeni nu-l respectă.

Prețul gazetelor în Basarabia. Publicul cititor din România se miră că gazeta noastră e de două ori mai scumpă de cât gazetele din România (de fapt „România Nouă” nu e mai scumpă decât „Indreptarea”, „Timpul”, „Omul liber”, ș. a. cari sunt numai jumătate cât gazeta noastră). Explicația e că aici domnește o scumpete extraordinară în toate. Lucrătorii tipografi sunt plățiți cu cel puțin 300 ruble pe lună, cerneala e de 20 de ori mai scumpă ca în alte vremuri, chiriiile de asemenea sunt enorme.

Pentru orientarea publicului ținem să arătăm aici și prețurile gazetelor rusești din Chișinău: *Sfatul Țării* costă 50 bani numărul, *Svabodnaia Bessarabia* costă 60 bani, iar *Bessarabskaia Jisni* 70 de bani. În asemănare cu acestea, ori și cine își poate da seama de scumpetea gazetei noastre.

Cursurile de învățatori

Lunile Mai, Iunie și Iulie din acest an, sunt de o deosebită însemnătate pentru cultura națională a Basarabiei. Aproape 2000 de învățatori sunt adunați în acest timp la cursuri pedagogice în care se pregătesc ca să poată fi luminați ai mult oprostului norod moldovenesc din Basarabia. Se săvârșesc aici în acest timp o muncă atât de însemnată, încât am o greșală dacă din parte-ne nu i-am dat toată laudă amintită și dacă nu am sprijini-o în chipul cel mai larg. Incredințați de folosul pe care-l vor aduce aceste cursuri ce se țin la Chișinău, Bolgrad, Olănești, (Akerman), Ismail, Bender, Orhei, Bălți și Soroca, ne socotim datori a le da și în gazeta noastră tot sprijini, publicând în fiecare zi tot ceea ce poate să fie de folos învățătorilor și chiar publicului.

În acest scop „ROMÂNIA NOUĂ” va publica zilnic un foileton în legătură cu cursurile și anumite lecții de Istorie a Românilor de Istorie a literaturii și culegeri din literatură. Afară de aceea, în fiecare zi vor sta la dispoziția profesorilor (lectorilor) și a învățătorilor două coloane de gazdă, în care se vor putea publica rezumate de lecții, îndrumări sfaturi, informații, întrebări, răspunsuri, ș. a.

Pe tot timpul cât țin cursurile gazeta noastră va fi trimisă pe adresa Direcției cursurilor în afiea exemplare, câți învățatori sunt în diferitele orașe, pentru ca fiecare să o poată urmări cu interes și cu folos.

Plata pentru foaie va fi de acum și până la sfârșitul cursurilor de 10 Lei. În fiecare oraș, direcțiunile cursurilor este rugată a se îngriji pe vre-o oare care cale de încasarea abonamentelor și de trimiterea lor pe adresa administrației noastre.

Cum merg cursurile de învățatori

Din toate orașele vin știri că cursurile din anul acesta merg neînsemnat mai bine decât cele din anul trecut.

Tulburările, care se iveau atunci aproape în fiecare săptămână, de asta dată n-au mai avut loc, și marea sântă de luminare națională se poate săvârși într-o liniște rodnică și bine făcătoare.

Între învățătorii moldoveni și între lectorii „români” s-au făcut legături sufletești foarte apropiate. Singurul neajuns mare este lipsa de cărți românești.

La Chișinău această lipsă e mai mică. „Biblioteca Universității populare” vine, într-o măsură oare care în ajutorul învățătorilor, tot astfel și librăria „România Nouă” care a adus în timpul din urmă un număr măriror de cărți din țară. La Soroca și la Bălți biblioteca Comisiei școlare moldovenești e de asemenea de bun folos.

În celelalte locuri însă e lipsă simțită. De aceea ne-am simțit datori a prefăc noi gazeta după nevoile învățătorimii.

Dimineața, după orele 10 la Chișinău.

O privilegiate minunată pe Bulevardul Alexandru cel Bun. La 10

ore ies cei 500 de învățatori dela cursurile publice din sala eparhială și se îndreaptă spre localul gimnaziului de fete din Str. Puskin, unde se țin lecțiile pe clase.

Un nesfârșit număr de oameni în vârstă, cu cărțile subsoara a leargă spre isvorul de lumină. La cei mai mulți se vede dintr-o privire Abecedarul părintelui Gurie!

Rusește Moldovenește Românește

La cursurile din anul trecut învățătorii vorbeau între altele aproape numai rusește. Multora le era parca rușine să grăiască moldovenește. Și astăzi se aude încă destulă vorbă rusească, totuși „moldovenească” se aude și ea destul de des. Ba învățătorii mai luminați nici nu mai vorbesc de o limbă moldovenească, ci de limba „românească”, cum e și drept.

Căci nu sunt două limbi, una moldovenească și una românească ci o singură limbă, românească, vorbită de întreg poporul românesc de pretutindeni.

Un om din toate țările răspunde cultura națională în Basarabia

Un lucru vrednic de însemnat pentru istoricul culturii noastre este că la cursurile pedagogice din Chișinău, lucrează profesori din toate țările: România, Transilvania, Bucovina, Macedonia și Serbia.

Din România sunt domni: D. Munteanu-Râmnic, V. Haneș, Ap. Culea, At. Ilarion, N. Grozea, I. Teodorescu și Gh. Sachelarie.

Din Transilvania: Axente Banciu, Dr. O. Ghibu (măscat cătăva vreme cu dr. I. Mateiu), Dr. S. Bornemisa, G. Codrea, S. Cioflec, N. Oancea.

Din Bucovina: G. Tofan, D-r. O. Topa, D. Logigan, V. Jemna, M. Ilica, V. Semaca, A. Maru și d-soara M. Botezatu.

Din Macedonia: Const. Noa și Boga (până la 2 Iunie).

Din Serbia: D-r. M. Popovici.

Broșura despre cursuri.

Comisiunea școlară moldovenească de pe lângă directoratul general al Instrucțiunii publice, a tipărit o broșură (carticică) în care se cuprind: Organizarea, Programe și Regulamentul cursurilor pedagogice din 1918.

Broșura se află de vânzare la librăria „România Nouă” cu prețul de 50 bani.

Sfaturi către învățătorii basarabeni

1.) Gândește-te că Pronia cerească ți-a hărăzit Ție zilele frumoase în care se pune temelie vieții țării și neamului.

2.) Caută să fii la înălțimea acestor vremuri, căci alfel te va osândi istoria.

3.) Întrebuințează cât mai bine vremea cursurilor, pentru că să-ți înzestrez sufletul cu cât mai bogate și mai frumoase cunoștințe despre neamul pe care ești chemat să-l luminezi și să-l înzestrez.

4.) Urmează cursurile regulat; ascultă cu băgare de seamă, toate

ce ți se spune; ia-ți însemnări; citește-le acasă pentru a-ți limpezi cât mai bine în minte și cămă ca vremea slobodă să ți-o petreci citind cărți bune din Biblioteca Universității Populare.

5.) Silește-te să vorbești numai românește cu toți cunoștii, astfel vei deprinde mai ușor limba țării și a statului.

6.) Citește zi nic gazetele românești din Chișinău, cari îți vor da puțința să adărești tot mai mult viața neamului din care faci parte.

7.) Nu-ți pleca urechile la șoaptele viclene ale dușmanilor neamului. Strănuiește ne-au vrut niciodată binele.

8.) Incredere-te în frații tăi și strânge-te cât mai aproape de ei.

Metodica învățământului primar

În zilele acestea se pune sub tipar în tipografia noastră Metodica învățământului primar pentru învățătorii din Basarabia, scrisă de d. Apostol D. Culea, lector la cursurile din Chișinău. Părți din această carte au fost publicate în gazeta noastră în luna Martie și Aprilie.

Cărți pentru învățatori

La Librăria România Nouă au sosit un mare număr de cărți românești potrivite pentru învățatori.

Și coi de peste Nistru cercursuri

În ziua de 1 Iunie o delegație a învățătorilor de peste Nistru s'a prezentat d-lui Director al învățământului din Basarabia cerând ca să organizeze la Chișinău cursuri și pe seama învățătorilor din Ucraina. Răspunsul a fost că se va face cât mai curând tot ce se va putea, pentru ca astfel vorba românească să poată lua avânt și peste Nistru.

Dimineața viitoare învățătorii dela cursurile din Chișinău, vor face o excursiune (călătorie) la Mânăstirea Capriana, fiind conduși de profesorii lor.

Foiletonul nostru

In dorința de a răspândi în publicul cititor cunoscințele sistematice despre literatura noastră națională în luna Aprilie am început să publicăm un foileton sistematic, tipărit din scrierile marilor scriitori basarabeni.

Având în vedere că în luna Mai toți învățătorii moldoveni sau adunat la cursuri pedagogice în țargurile Basarabiei și că din pricina împrejurărilor grele, ei sunt lipsiți de cărțile trebuitoare din care să-și poată lărgi și îmbogăți cunoștințele dela cursuri, am aflat de bine că în aceste două luni Iunie și Iulie, foiletonul gazetei noastre să-l întrebuițăm mai mult pentru a le da învățătorilor pagini din istoria literaturii și a neamului nostru cum și alte cunoștințe pe cari, până la alte vremi, nu și le pot câștiga din alte izvoare.

Așa cum va fi întocmit foiletonul nostru, el va putea fi celui cu același folos și de publicul mare, serios, doritor de a se instrui cu privire la lucrurile din trecutul și din viața noastră.

Între Moscova și Iași

Patriarhul dela Moscova a înaintat la treapta de protoierei onorari pe părintele Const. Ursu și pe părintele C. Bivol din Chișinău, iar părintelui protoiereu C. Popovici i-a dat dreptul de a purta „paliță” (nabederniță).

Hirtisim pe părinții protoierei, dar credem că nu dela Moscova mai pot veni astfel de înaintări.

DIN SATELE BASARABIEI

Duminică la 6 Mai la noi a fost o zi de mare însemnătate: oameni, copii, femei și nu numai de pe loc (Vădeni), dar și din Malu-Togoloc Balănești și Coșenița și-au încălzit sufletele ascultând vorba cea dătoasă a d-lui Săndulescu ce o duce dânsul la „casa de obște.”

Fiind înștiințați de la biserică de preot că are să ție o cuvântare despre neamul și țara moldovenească, țaranii noștri, după împrejurările de astăzi stau la gânduri: să mai vie la ascultare, sau nu? Dar pe la vre-o 2 ore din zi dacă s'a auzit că sus numitul orator vorbește cu vre-o câțiva despre trecutul Basarabiei și despre grija fraților de peste Prut, a alcătui și a îndrepta viața pe o cale sănătoasă și statornică și oratorul le zicea toate cu așa inimă, că părea că el zice niște învățături din Scriptură sau din Sf. Evanghelie (că mulți ziceau, că așa învățătorii le auzi numai la biserică, din gura slujitorului altarului), apoi începu a se aduna tot mai mulți și mai mulți și după câteva ore, când oratorul era destul de obosit, ascultătorii tot îl mai întrebau și cu mare mulțumire sugeau cuprinsul cuvintelor și nu mai târziu începând a se trage acasă arătând unul către altul mulțumirea și dorința să ajute Dumnezeu să se înființeze mai de curând scopul cel bun a frației și să se risipească gândurile și nădejdea vrăjmașilor neamului și pămantului nostru....

Vadul lui Vodă Maiu 1918

Preotul Ștefan Hariton

Concertul baritonului G. P. Valeanu

Joi în 7 Iunie c. la ora 6 seara va avea loc în sala Eparhială un festival artistic, dat de baritonul ardelean G. P. Valeanu, cunoscut publicului românesc din Chișinău dela două matineuri din urmă ale Universității Populare, când a fost mult aplaudat.

Programul concertului este compus din bucăți muzicale aiese, românești și clasice. Acompaniamentul la pian va fi susținut de D-na Veitira O. Ghibu, care va cânta și deosebit câte-va bucăți. În pauză d-l profesor Dr. Sebastian Bornemisa va ține o conferință, iar d-l C. R. Munteanu, director la gazeta noastră va celi Povestiri din război scris de d-sa.

O parte din venit este destinat pentru Biblioteca Universității Populare. Prețurile locurilor sunt reduse, pentru că să poată lua parte câți mai mulți, în special învățătorimea dela cursuri. Bilete de pe acum la Librăria Românească și seara la Casa.

Să ne însemnăm bine.

Una din greșelile pe care le săvârșim zilnic, este că uităm prea repede lucrurile însemnate pe cari ar trebui să le avem clișă de clișă în minte. Câte expeniente folositoare nu face omintreă, și totuși le uită, rămânând să facă și mâne, ceea ce ieri văzuse că era rău.

Pornind dela această constatare generală Averescu, care a avut un rol așa de însemnat în războiul României scrie în gazeta „Îndreptarea” No. 41 niște cuvinte pe cari de aici incolo fiecare Român ar trebui să și le amintească zilnic, pentru a nu mai face greșeli care să ne coste atât de mult.

Un inginer bătrân stăruie în „Neamul Românesc” asupra unei reforme mai adânci a organizației actuale a lucrărilor publice la noi.

Nădăjduim că cei chemați vor înțelege ce datoric au și în această privință.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Situația Războiului

FRONTUL FRANCEZ:

De două luni de zile Germanii fac sforțări disperate pentru a-și deschide drumul spre Paris. Pretutindeni Germanii au fost oprți în înaintarea lor. De prezent ei fac a treia încercare între Montdidier și Antheuil; însă toate atacurile lor au fost respinse cu pierderi săngerose.

NOTE

Să nu ne facem iluzii: marele războiu din veacul al XX. a arătat cu prisosință că lupta dintre națiuni va continua multă vreme, desigur prin alte mijloace decât acelea, ale armelor și nu vor putea trăi decât acelea care vor fi mai bine pregătite prin munca și priceperea celor cari le compun.

I. Atanasiu
rectorul universității din București

O greșală pe care întotdeauna a făptuit-o Țara Românească este că niciodată nu s'a pus omul la locul lui greșală care nu mai trebuie făptuită de România viitoare.

Prof. Filip.

O vorbă grea
„Am avut educație națională”

D-l I. Atanasiu, rectorul Universității din București, scrie în revista „Renășterea Română”, următoarele cuvinte grele, cari trebuie să dea de gândit fiecărui Român:

„Am putea spune, fără să fim acuzați de exagerare că la noi a lipsit până acum educația națională, în sensul propriu al cuvântului. Dovada ne-a dat-o cu prisosință războiul, care a descoperit atata dezorientare, din punct de vedere național tocmai în pătura presupusă conștientă de interesele și de viitorul neamului nostru.”

Să nu trecem cu una cu două peste aceste cuvinte ale rectorului universității din București. Să ne întrebăm zilnic dacă nu cumva ele sunt de fapt adevărate.

Să ne însemnăm bine.

Una din greșelile pe care le săvârșim zilnic, este că uităm prea repede lucrurile însemnate pe cari ar trebui să le avem clișă de clișă în minte. Câte expeniente folositoare nu face omintreă, și totuși le uită, rămânând să facă și mâne, ceea ce ieri văzuse că era rău.

Pornind dela această constatare generală Averescu, care a avut un rol așa de însemnat în războiul României scrie în gazeta „Îndreptarea” No. 41 niște cuvinte pe cari de aici incolo fiecare Român ar trebui să și le amintească zilnic, pentru a nu mai face greșeli care să ne coste atât de mult.

Un inginer bătrân stăruie în „Neamul Românesc” asupra unei reforme mai adânci a organizației actuale a lucrărilor publice la noi.

Nădăjduim că cei chemați vor înțelege ce datoric au și în această privință.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Cetin în „Neamul Românesc” dela lași următoarele cuvinte îngrijitoare: „Sântem în primăvară, când muncile agricole ar trebui să fie în toiu și fiecare om practic ar trebui să se gândescă la viitorul apropiat. Cu părere de rău se constată însă că toată lumea este preocupată de alte cele decât de lucruri sănătoase și de neapărată nevoie. Pretutindeni nu mai auzi decât discuțiuni politice, injurături, mahalagisme și cancanuri. Nu vezi mulți oameni la muncă serioasă.

Pacat! Când țara e plină de ruini, de răni și de sărăcie.

Să ne vedem de treabă.

Frontul macedonean:

În timpul din urmă au fost bombardări violente și mari mișcări de recunoașteri, care arată un început de ofensivă din partea aliaților, socotind și armata greacă, care a intrat pe front.

Informații

Delia Redacție. După mai bine de trei săptămâni de întrerupere, gazeta noastră își începe din nou lucrarea, și pe care nădăjduiește să nu și-o mai întrerupă de aici încolo. Deoarece din pricina mai multor greutăți, gazeta nu și-a putut instala încă pe deplin tipografia sa, ea este nevoită să se tipărească deocamdată în tipografia străină (Tipografia eparhială) până peste vre-o trei săptămâni; când Tipografia „România Nouă” va fi așezată cum trebuie.

Abonațiilor noștri li se va socoti luna Maiu, în care nu li s'a trimis foaia.

Sfatul Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Șeful Țărei a fost închis pentru câțeva vreme, din porunca Regelui Ferdinand al III-lea și va fi chemat din nou mai târziu până atunci va lucra comisiunea pentru chestia agrară (treaba pământului).

Lecții de istorie literară

— Scurtă privire asupra dezvoltării literaturii române —

Cu toatăcă suntem un popor de aproape două mii de ani, literatura noastră n'are a vachine tocmai mare. Pricina este că chiar dela urzirea noastră ca neam am trăit toată vremea în împrejurări de viață foarte grele. O mulțime de popoare barbare au năvălit asupra țării în care ne-a așezat împăratul Traian, nedându-ne răgaz de a lupta pentru înfăptuirea unor lucruri mai înalte. Sute de ani a trebuit să luptăm pentru a ne putea păstra viața de atacurile crunte ale Hunilor, Gepizilor, Avarilor, Goților, Longobarzilor și ale Ungurilor cari s'au năpustit asupra noastră cu gânduri de nimicire. Pe lângă acele împrejurări cari nu atârnu de noi, ne-au adus într-o atare apropiată cu poporul slav, a cărui limbă era întrebuițată atât în biserică cât și în trebile obștești.

În astfel de împrejurări o literatură românească nu se putea ivi. Totuși, poporul nostru și-a avut și în acest trecut dureros de peste o mie de ani